

Naturinventering Alholmen, Bullerholmen och Jakasgrundet 2025

Innehåll

1. Inledning.....	2
2. Material och metoder.....	2
3. Resultat	3
3.1 Naturtyper	3
3.1.1 Jakasgrundet.....	3
3.1.2 Bullerholmen	5
3.1.3 Alholmen.....	8
3.2 Häckande fåglar	10
3.3 Fladdermus	11
4. Rekommendationer	12
5. Litteratur	13

Beställare: Vörå kommun

Rapport: Rönn, C. Naturinventering Alholmen, Bullerholmen och Jakasgrundet 2025

Pärmbild: Bullerholmen. Foto Carina Rönn

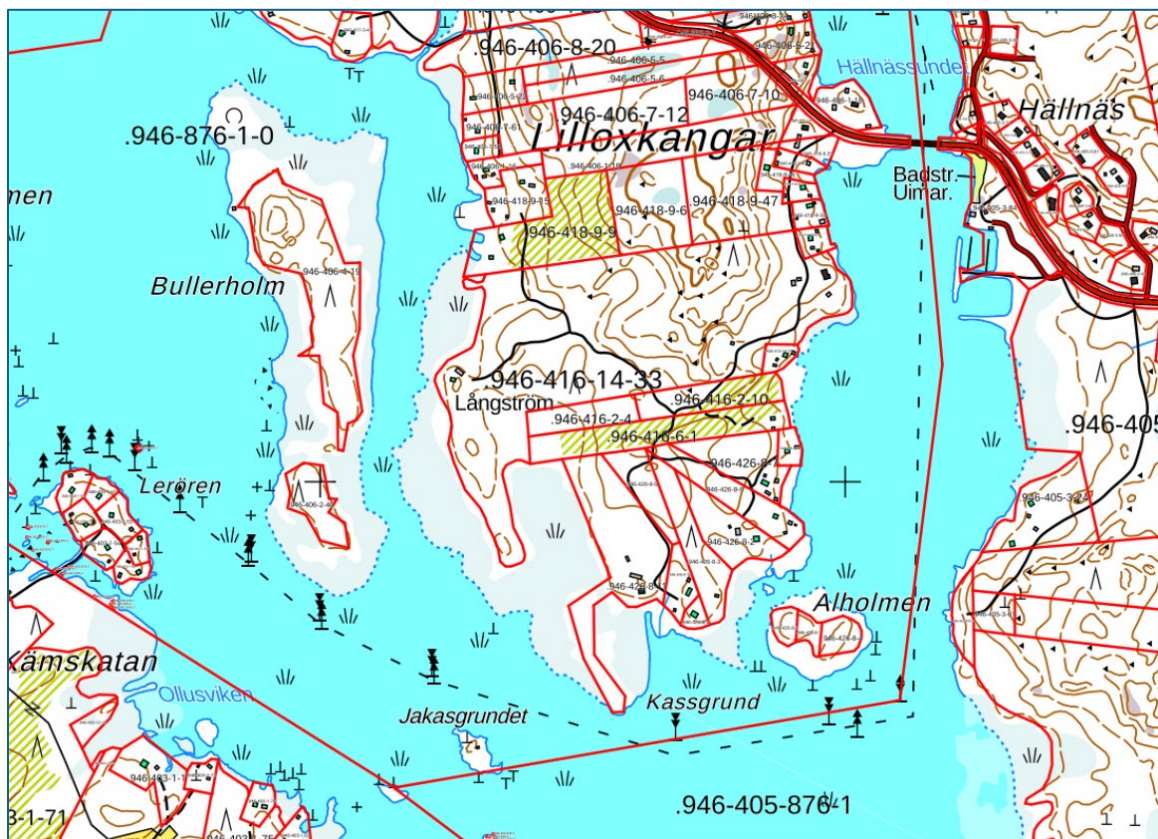
Kvarken Nature and Fishing

FM biolog Carina Rönn

65230 Vasa

1. Inledning

Det inventerade områdena består av tre mindre holmar omkring Lill-Oxkangar, Vörs kommun (karta 1). Bullerholmen, som är den största av de tre är ca 14 ha stor, Alholmen är ca 2,5 ha och Jakasgrundet endast ca 0,4 ha. Holmarna är skogsklädda och omges av vass. På Bullerholmen och på Jakasgrundet finns varsin äldre byggnad.

Karta 1. De holmar som ingår inventeringen är Bullerholmen, Jakasgrundet och Alholmen. (Kartan innehåller data från lantmäteriverkets databas 11/2025).

Denna år 2025 gjorda inventering omfattar inventering av fladdermus, fåglar och naturtyper. Arbetet har utförts av biolog Carina Rönn, firma Kvarken Nature and Fishing.

2. Material och metoder

Vid genomförandet av naturinventeringen har beaktats Finlands miljöcentrals handbok (Mäkelä & Salo 2021). Vid utredning av naturtyper och deras hotstatus har använts den av myndigheterna rekommenderade LUTU-klassificeringen (Mäkelä & Salo 2021, LUTU-nättjänst) och bedömning av hotstatus från år 2018 (Kontula & Raunio 2018). På inventeringsområdet utreddes också de skyddade naturtyperna som avses i naturvårdslagen (2023/9 64 § och strikt skyddade naturtyper i 65 §), samt småvatten som skyddas med vattenlagen 2 kap 11 §.

För de arter som inventerats har dess status utvärderats utgående från den nationella hotbedömningen av arter från år 2019 (Hyvärinen m.fl. 2019). De arter som kategoriseras som CR, EN eller VU är hotade, NT ges arter, som är nära hotade. För inventering av arter i habitatsdirektivets bilaga IV a har följts rekommendationer i handboken av Nieminen & Ahola 2017 (red). Vid behov har för dessa arter även utretts föröknings- och rastplatser.

Inventering av häckande fågelbestånd skedde under den tidiga morgonen (kl. 04.00-10.00) då fåglarna sjunger som aktivast under perioden 1.5 – 15.6. Inventeringen genomfördes genom att inventeraren promenerade genom området (Kiertolaskentaohjeet, Luomus 2021). Som häckande par noterades endera sjungande/revirhävande hane eller observerade par. I samband med övriga inventeringar noterades också observerade fåglar. Inventeringen av fåglar gjordes 19.5, och 26.6

Inventeringen av fladdermöss följer rekommendationer av den Chiropterologiska föreningen i Finland. Inventeringen skedde nattetid 26.6.2025 med hjälp av en ultraljudsdetektor (Pettersson Ultrasound detektor D 240) genom att inventeraren promenerade genom området. Inventeringen påbörjades ca 45 minuter efter solnedgången och gjordes vid tjänlig väderlek (svag vind, temperatur över + 6 C).

3. Resultat

3.1 Naturtyper

Inom inventeringsområdet har inte hittats objekt som faller under Vattenlagens 11 § eller Skogslagens 10 § definition på särskilt viktiga livsmiljöer.

3.1.1 Jakasgrundet

Jakasgrundet är en mindre holme bevuxen med lövskog (bild 1). Stränderna är övervägande smala och steniga. Den norra stranden är relativt djup med träd som växer nära vattenbrynet. Övriga stränder är låglänta och kantas av breda vassbälten. Innanför vassen förekommer smala starrbevuxna strandängar. I söder, mellan Jakasgrundet och fastlandet, finns ett lagunliknande vattenområde omgivet av vass. Området används som födosöksplats av bland annat trana, fiskgjuse samt olika arter av änder och måsfåglar.

Holmens västra del utgörs av en högre moränås med riklig förekomst av sten (bild 2). Här råder torrare förhållanden. Den östra delen är däremot låglänt med lerbotten, vilket skapar frodiga växtförhållanden. Naturtypen kan beskrivas som en mindre strandlund.

På holmen växer några större björkar och gott om rönn samt både klibb- och gråal. Vegetationen varierar mellan holmens två delar. Markskiktet domineras av gräs och lågväxta örter, bland annat ängskovall. Den östra halvan präglas av frodig vegetation med

hässlebrodd samt högväxta örter som älggräs och hallon (bild 3). På holmen finns även en äldre byggnad (bild 4)

Bild 1.
Jakasgrundet

Bild 2. Jakasgrundets västra halva är en stenig moränås.

Bild 3. Jakasgrundets östra halva har en frodig och högväxt gräs- och örtväxtlighet.

Bild 4. Byggnaden på Jaksgrundet är en äldre häbreliknade stockbyggnad.

3.1.2 Bullerholmen

Bullerholmen är den största av holmarna och omges av breda, täta vassbälten som försvårar landstigning. Innanför vassen förekommer smala starrstrandängar, delvis bevuxna med vass. I strandskogen växer bland annat örter som älggräs och lysing.

I holmens centrala del finns två privata fastigheter belägna innanför det samfällda strandområdet. Båda fastigheterna utgörs av moränåsar, vilka särskilt i den norra delen är höga och branta, med nivåer över 5 meter över havsvattenytan. Skogen på fastigheterna har tidigare avverkats och består idag av yngre björkskog med inslag av yngre granar (bild 5).

På den samfällda marken mellan fastigheterna finns ett mindre område med äldre, naturlig granskog på lundartad mo (OMT) (bild 6). I övrigt domineras holmens skogsbotten generellt av lundartad mo med örtvegetation, medan frisk mo förekommer på de högre åsarna.

De låglänta strandavsnitten har lerbotten, vilket skapar fuktiga och frodiga förhållanden för växtligheten. Den östra stranden domineras av låglänta, fuktiga och örtrika partier. Här finns en zon med äldre, grova klubbalar (bild 7), och i området förekommer bland annat rikligt med åkerbär.

Den östra stranden vetter mot en skyddad vik omgiven av vass. Vassbältet har vuxit samman med Lill-Oxkangar. I denna vik häckade sångsvan under 2025.

Den västra strandens strandskogar består av yngre lövskogar med gråal och björk och enstaka granar.

Bild 5. Skogen på de privata fastigheterna i mitten av holmen består av yngre tät björkskog.

Bild 6. På samfällt markområde finns ett mindre område med äldre granskog. I skogen förekommer talltita (EN)

Bild 7. På den östra stranden växer grova klibbalar. Här förekom även flera hålbyggande fågelarter som svartvit flugsnappare, blåmes och talgoxe.

Bild 8. Den östra stranden av Bullerholmen

I det nordvästra hörnet av Bullerholmen finns en gammal byggnad, den är numera en obeboelig ruin.

Bild 9. Den gamla byggnaden på holmen har sannolikt använts som fiskarbastu.

3.1.3 Alholmen

Alholmen omges av vass. På den norra kanten, mot Lill-Oxkangar, har vassen vuxit samman med den större holmen och bildar där en mindre vik. Mot öster har holmen en relativt djup strand med ett smalare vassbälte, medan övriga stränder är mer låglänta och kantas av bredare vassbälten.

I holmens centrala del finns tre privata fastigheter belägna på högre mark. På fastighet 8-4 har skogen gallrats och består idag av yngre, växande granskog. De övriga fastigheterna har äldre, grandominerad blandskog. Markbotten utgörs i huvudsak av frisk till lundartad mo.

De samfällda strandområdena har en lövträdsdominerad skog med al närmast stranden. Strandängar är fåtaliga och vassbevuxna, skogen växer nära vattenbrynet och vassen når långt upp på land (bild 13).

Bild 10. Alholmens södra strand.

Bild 11. Yngre granskog på den privata fastighet som är längst mot öster.

Bild 12. På de övriga fastigheterna är skogen en äldre grandominerad blandskog.

Bild 13. Strandzonen på Alholmen är vassbevuxen ända fram till strandskogen.

3.2 Häckande fåglar

I tabell 1 presenteras sannolikt häckande fågelarter med uppskattat antal häckande par som resultat av inventeringen. Sammanlagt har det observerats 22 fågelarter som bedöms vara sannolikt häckande arter. Bullerholmen, som är störst, har naturligt de flest häckande fågelarterna. På Bullerholmen häckar 20 olika fågelarter. På Jakasgrundet observerades endast 3 fågelarter, av dem häckar sävsparv i vassen (karta 2), de övriga två arterna bofink och drillsnäppa kan vara gemensamma med de övriga områdena. På Alholmen häckar sannolikt 6 olika fågelarter.

De vanligast förekommande fågelarterna inom området är bofink, lövsångare, och rödhake. Det mest varierande och fågelrika området hittar man i den grova klibbsalskogen längs med östra sidan av Bullerholmen. Här växer en bård av grov klibbal och äldre björk, de äldre och grova lövträden erbjuder livsmiljö och boplatser åt hålbbyggare som talgoxe, blåmes och svartvit flugsnappare. Talltitan som är en hotad fågelart (EN), förekommer i den äldre granskogen på samfällad mark (karta 2). Inom området påträffas en direktivart sångsvanen, den häckar i den vik som bildas av vassbältet mellan Bullerholmen och Lill-Oxkangar.

Av de i naturvårdslagen 75 § avsedda hotade arter häckar talltita och sävsparv inom området. Talltitan är starkt hotade (EN), medan sävsparven klassas som sårbara (VU).

Talltitan, som är starkt hotad (EN), häckar med ett par inom området. Talltitan har minskat stadigt och är numera rätt sällsynt. Orsaken till minskningen är avverkning av äldre skogar, som är deras främsta livsmiljö.

Sävsparven, som är sårbar (VU), häckar i vass-, och videbestånd, den är utbredd i hela Finland, men minskar i antal. Orsaken är okänd, men orsaker på övervintringslokaler samt minskning i antalet mindre våtmarker kan påverka överlevnaden.

Tabell 1. Sannolikt häckande (häckar) fågelarter på inventeringsområdet 2025. CR (akut hotad), EN (starkt hotad) VU (sårbar), NT (nära hotad). Di-I = EU art och habitatdirektiv, IUCN= Hotklassificering 2019, NVF=Naturvårdsförordningen 1066/2023, *bilaga 6 hotade arter.

					Alholmen	Jakobas grundet	Bullerholmen
Fågelart	Vetenskapligt namn	Di-I	IUCN	NVF	häckar	häckar	häckar
Sångsvan	<i>Cygnus cygnus</i>	x					1 par
Drillsnäppa	<i>Actitis hypoleucos</i>				1 par	1 par	
Ringduva	<i>Columba palumbus</i>						1 par
Gärdsmyg	<i>Troglodytes troglodytes</i>						1 par
Rödhake	<i>Erithacus rubecula</i>						2 par
Koltrast	<i>Turdus merula</i>				1 par		1 par
Rödvingetrast	<i>Turdus iliacus</i>						1 par
Sävsångare	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>						2 par
Ärtsångare	<i>Sylvia curruca</i>				1 par		1 par
Svarthätta	<i>Sylvia atricapilla</i>				1 par		1 par
Lövsångare	<i>Phylloscopus trochilus</i>						2-3 par
Gransångare	<i>Phylloscopus collybita</i>				1 par		1 par
Kungsfågel	<i>Regulus regulus</i>						2 par
Svartvit flugsnappare	<i>Ficedula hypoleuca</i>						1 par
Talltita	<i>Poecile montanus</i>		EN	*			1 par
Talgoxe	<i>Parus major</i>						1-2 par
Blåmes	<i>Cyanistes caeruleus</i>						1 par
Kråka	<i>Corvus corone</i>						1 par
Bofink	<i>Fringilla coelebs</i>				2 par	1 par	3-4 par
Grönsiska	<i>Carduelis spinus</i>						finns
Sävspurv	<i>Schoenichus aureolus</i>		VU	*		1 par	1 par

3.3 Fladdermus

Alla fladdermusarter som påträffas i Finland hör till EUs habitatdirektiv bilaga IV, och de är alla fridlysta med stöd av naturvårdsförordningen. Avtalen och naturvårdsförordningen förpliktar till skydd av övervintrings- föröknings-, födo- och rastområden och det är även förbjudet att försämra dessa områden.

Våra vanligaste förekommande arter är nordfladdermus (*Eptesicus nilssonii*), mustaschfladdermus (*Myotis mustacinus*) och taigafladdermus (*Myotis brandtii*). Arterna taiga- och mustaschfladdermus kan skiljas åt endast genom att fånga dem och göra en anatomisk bestämning, därför behandlas de som en art taiga/mustaschfladdermus.

Vid inventeringen i juni påträffades inga fladdermöss på Bullerholmen och inte heller på Alholmen. På bägge holmarna förekommer begränsade miljöer lämpliga för fladdermöss.

Jakasgrundet inventerades inte för fladdermöss, eftersom miljön där inte är sådan att den föredras av fladdermöss.

På inventeringsområdet hittades inga fortplantnings- eller viloplatsar som skulle vara lämpliga för fladdermöss.

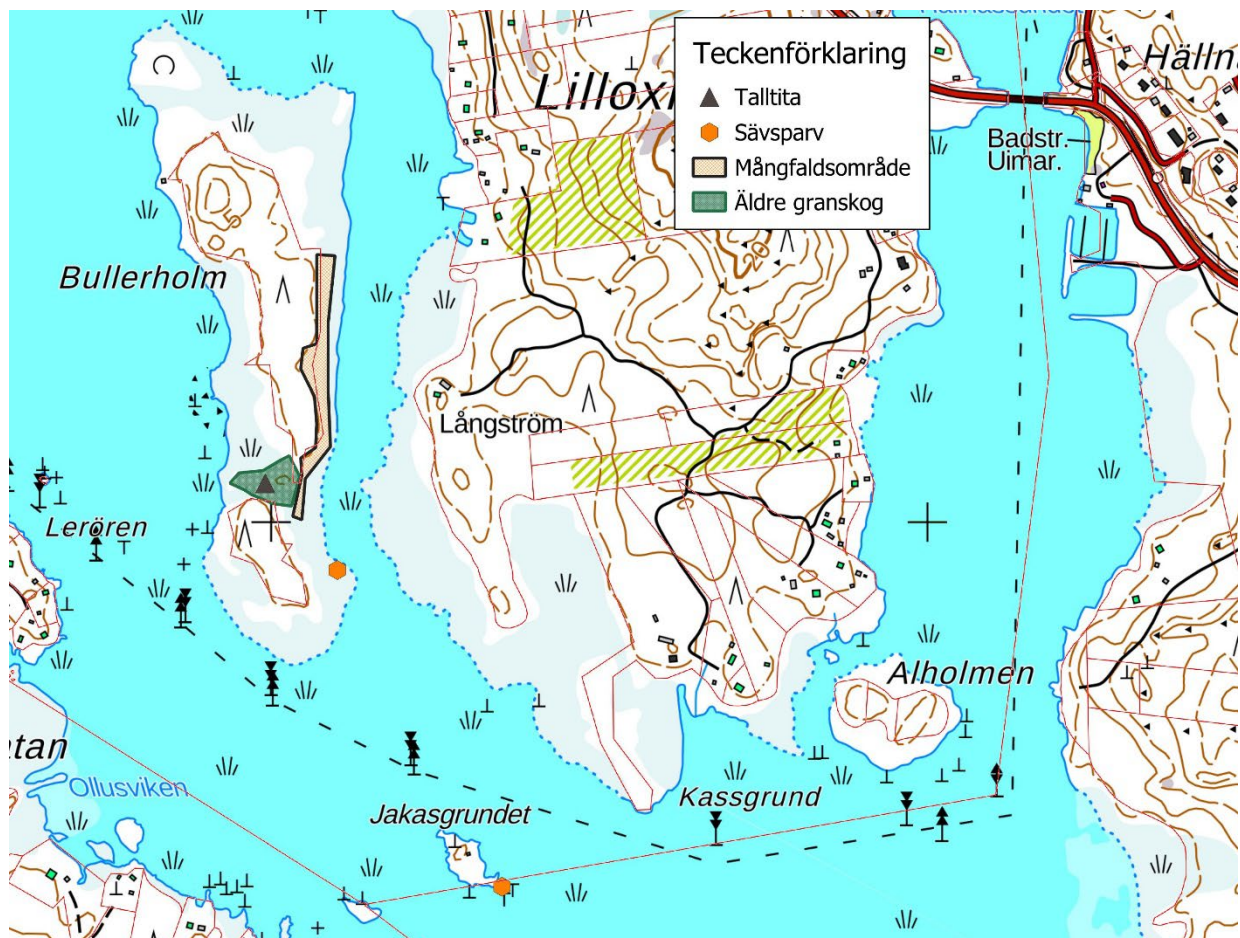
4. Rekommendationer

Inom inventeringsområdet har inte upptäckts fladdermus, varför det inte ges några rekommendationer eller avgränsningar på livsmiljöer för dessa arter.

Det mest värdefulla områdena är Bullerholmens östra strand och den äldre granskogen där talltitan häckar. Tillsammans bildar dessa två områden en helhet som ökar mångfalden i området. Det rekommenderas att dessa två områden sparas som mångfaldsområden (karta 2).

Jakasgrundet rekommenderas att den lämnas obebyggd. Holmen är liten och det lagunartade området mot fastlandet en viktig födosöklplats för flera fågelarter.

På Alholmen förekommer inga speciella livsmiljöer.

Karta 2. Beaktansvärda arter samt naturtyper på de inventerade holmarna. (Kartan innehåller data från lantmäteriverkets databas 11/2025).

5. Litteratur

Hotanen, J-P., Nousiainen, H., Mäkipää, R., Reinikainen, A. & T. Tonteri 2008. Metsätyypit – opas kasvupaikkojen luokitteluun. Metsäntutkimuslaitos, Metsäkustannus Oy.

Huttunen, A. & Pahtamaa, T. 2002: Luontoselvitykset yleis- ja asemakaavoissa – Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus moniste 24, Oulu

Hyvärinen, E., Justén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Kontula, T., ja A. Raunio (toim.) 2018 Suomen Luontotyyppein uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja. Osa 1 – 8. Suomen ympäristö 5 | 2018

Laine, J., Vasander, H., Hotanen, J-P., Nousiainen, H. Saarinen, M., & T. Penttilä 2021. Suotyypit ja turvekankaat – kasvupaikkaopas. Luke, Helsingin yliopisto, Tapio.

Mäkelä, K. & Salo, P. 2021: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 47 | 2021

Nieminen, M. & Ahola, A. 2017. Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. Lepakot) esittelyt. Suomen ympäristökeskus. Suomen ympäristö 1/2017.

www.avoindata.fi

www.laji.fi

www.ymparisto.fi/luontodirektiivilajiesittelyt